

## Koós János-életútinterjú

**Készítette:** Csatári Bence

**A beszélgetés időpontja:** 2017. 03. 29., Budapest, Virányos  
Szerkesztett, tömörített, kiegészített, lábjegyzetelt változat.

**Csatári Bence:**

Művész úr, ön az életrajzi adatok szerint 1937. november 20-án született Bukarestben. Már a helyszín is eléggé meglepő, de az még jobban, hogy születése napját elírták az anyakönyvben. Hogy eshetett ez meg?

**Koós János:**

Édesanyám és édesapám Erdélyben, a hargitai Gyergyószárhegyen lakott, igazi székely családból származom, a rokonságom egy része most is Gyergyószárhelyen él. Apám jól menő szobafestő-mázolóként dolgozott, sokszor ötven alkalmazott is tartozott alá. Amikor már ott voltam édesanyám hasában, apám Bukarestben kapott munkát, egy igen előkelő helyen, a Boulevard Brătianun,<sup>1</sup> így oda kellett mennie a brigádjával együtt. Ekkor azonban már nagyon ki akartam jönni erre a világra, ezért anyukám elment Gyergyóból a román fővárosba apámhoz, hogy mellette lehessen, ha esetleg közben megérkezik a baba – mármint én. Ez meg is történt, világra jöttem, apám pedig afölötti örömeiben, hogy fia született – előző feleségétől egy lánya már volt – másfél liter pálinkával állított be a jegyzőhöz, hogy megünnepeljék a kis Jancsika világra jöttét. A jó nedű meg is tette hatását, minek következtében a jegyző egy nappal elírta a születési dátumomat, így került november 21. az iratra. Apám nemigen sajnálkozott ezen, azt mondta, nem baj, legalább egy nappal fiatalíthatja magát a gyerek. Persze azóta is a tényleges születésnapomat ünnepelem, nem a „hivatalosat”. Bukarestből aztán hamar hazajöttünk, és egy-két éves koromban apám nagyon büszkén tologatott a babakocsiban. Van is erről néhány fényképem.

**Csatári Bence:**

Ha jól látom, meglehetősen hosszú volt akkor a frizurája.

**Koós János:**

Igen, a szüleim engedték, hogy hadd nőjön, a későbbi Beatlesre emlékeztetett akkor a hajzatom. Apámnak sokszor mondták, hogy milyen szép kislánya van, mire egyszer bedühödött, és elvitt fodrászhoz, ahol kopaszra nyíratott. Onnantól kezdve senki nem gondolta, hogy kislány vagyok.

**Csatári Bence:**

Meddig éltek Erdélyben?

**Koós János:**

Apám négyéves koromban úgy döntött, eljönnek az anyaországba. Kapóra jött, hogy Miskolcon élt a nővére, így ott telepedtünk le. Apámnak bizonyára fontos szempontja lehetett, hogy a borsodi megyeszékhelyen is vannak hegyek, amik kicsit emlékeztették Erdélyre. A hegyek szeretete a mai napig bennem van, most is jobban vonzódok a dimbes-dombos vidékhez, mint a lapos Alföldhöz.

**Csatári Bence:**

---

<sup>1</sup> Ion Brătianu (1864–1927) ötször megválasztott román kormányfő, illetve belügyminiszter és külügyminiszter.

Apja Miskolcon is szobafestőként dolgozott?

**Koós János:**

Nem, miután volt elegendő befektetni való tőkéje, 1941-ben fűszerkereskedést nyitott a belvárosban. Egy egész bérház alsó szintjét megvette a Mindszent téren lévő templomhoz közel. Nagyon jól ment az üzlet, fenn a hegyen két pincét is vásároltunk, a Martin-telepen pedig házat vettünk. Sajnos ez a viszonylagos jólét nem tartott sokáig, mert 1948-ban az üzletünket államosították, így apámnak vissza kellett térnie a szobafestéshez. Ő lett a lillafüredi Palota Szálló karbantartó-igazgatója, aminek akadt azért jó oldala is: minden szombaton kimentünk hozzá anyámmal, és öt éven keresztül szinte kivétel nélkül ott töltöttük a hétvégéinket. Soha nem felejttem el, ott kaptam tőle egy életre való tanítást, ugyanis egyszer csak elvette tőlem a sapkám, a sálamat és a kesztyűmet, és odadobta a mínusz húsz fokban a megfagyott vízeséshez. Azt mondta, ezeket a ruhadarabokat soha nem szeretné többet rajtam látni. Úgy is lett, azóta sem hordok ilyesmiket, és még a mínusz negyven fokos szibériai teleket is úgy turnéztam végig a Szovjetunióban, hogy nem volt rajtam se sál, se sapka, se kesztyű. Büszkén mondhatom, hogy azóta soha nem volt lázam, lassan nyolcvan éves leszek, de életemben mindössze egyetlen alkalommal volt egy jelentéktelen hőemelkedésem. Ennek igazából ott van jelentősége, hogy betegség miatt egyszer sem kellett lemondanom előadást. Az egészségügyi életembe egyébként apám még egyszer beavatkozott, amikor – már a hetvenes években – begyulladt a mandulám és Jasper Antal,<sup>2</sup> a Rókus Kórház főorvosa ki akarta műteni. Ő ezt megtiltotta, mondván, hogy a mandula az emberi szervezet orvosa, és megint neki lett igaza, mert a gyulladás elmúlt, és a mandulám azóta is köszöni szépen, megvan.

**Csatári Bence:**

A miskolci diákévek, ha jól tudom, igen sok élménnyel gazdagították. Mesélne ezek közül néhányat?

**Koós János:**

A pedagógusok zömére az általános iskolából is nagyon jó szívvel emlékszem. A testnevelő tanárunk nem játszotta meg magát, mindig cigarettázott, amikor minket futtatott körbe-körbe, és ha valaki nem jól csinálta, annak rögtön lekevert egy pofont. Ennek ellenére – vagy talán éppen a következetessége miatt – őt szerettük a legjobban. Az irodalom tanárunk ugyancsak következetes és jó ízlésű ember volt, amikor kiderült, hogy beletemetkeztem Rejtő Jenő<sup>3</sup> könyveibe, és emiatt nem olvastam el Jókai Mórtól<sup>4</sup> *A kőszívű ember fiait*, azonnal megbocsájtott, és beírt egy nagy ötöst a naplóba. Ez mindenképpen az emberi nagyságát mutatja. Egyébként az éneklésen kívül nagyon jól ment a rajzolás is. Humoros természetemből fakadóan leginkább karikatúrában gondolkodtam. Ennek egyszer – jóval később – maradandó nyoma is lett, ugyanis az Operett Színház jelmez- és díszlettervezőjének, Vogel Ericnek<sup>5</sup> egy unalmasabb tízpercemben felskicceltem az arcvonásait. Annyira jól sikerült, hogy a márvány asztallapot, amire rajzoltam, Vogel felkapta és hazavitte. Szomorúan kell mondanom, hogy Eric azóta már nincs közöttünk, viszont a sírján az én karikatúráim

---

<sup>2</sup> Jasper Antal (1923–1979) orr-fül-gégész szakorvos, kandidátus.

<sup>3</sup> Rejtő Jenő (1905–1943) író, kabaré- és színpadi szerző, forgatókönyvíró, a magyar szórakoztató irodalom egyik legnépszerűbb képviselője.

<sup>4</sup> Jókai Mór (1825–1904) a hazai regényirodalom legtermékenyebb írója, „a nagy mesemondó”, a magyar szórakoztató irodalom legnépszerűbb képviselője, a Magyar Tudományos Akadémia igazgató-tanácsának és a Kisfaludy Társaságnak az tagja.

<sup>5</sup> Vogel Eric (1907–1996) díszlet- és jelmeztervező, grafikus, festő, az élet illusztrátora. Az emberi élet történéseit rajzolta le, a magyar Toulouse Lautrec-nek nevezték.

szerepel. A karikatúrákhoz – ahogy a viccekhez is – egyébként gyerekkoromban három újságból merítettem ihletet: a *Ludas Matyi*, a *Szabad Száj*, és a *Pesti Izé* című lapokból.

Voltak persze vicces, de egyben drámai pillanatok is a miskolci diákéveim alatt. A gimnázium második osztályában megbuktam oroszból, és amikor a pótvizsgára tartottam, a barátaim szóltak, hogy menjek velük focizni. Én kapva kaptam az alkalmon, beálltam közéjük, és annyira belefeledkeztem a játékba, hogy elkéstem a saját pótvizsgámról. Ezt nagy szomorúan jelentettem padtársamnak, egy Buri Jenő nevű srácnak, akivel az évek alatt összenőttünk és olyanok voltunk, mint a testvérek. Amikor Jenő barátom megtudta, hogy évet kell ismételnem, szolidáris volt velem, és ő sem ment el a kémia pótvizsgájára, így még egyszer jártuk mindketten a második évfolyamot, úgyhogy megint padtársak lehettünk. Innen van az, hogy nagyon jól tudom utánozni a cigány nyelv dallamát, intonációját. Jenő egyébként az egyetlen a cigány muzikusok között, aki pozanozott, és nagy karriert futott be külföldön, mert 1956-ban disszidált. Játszott többek között a londoni, a New York-i és a stockholmi filharmonikusoknál, végül a rendszerváltás után hazajött és itthon nősült meg.

**Csatári Bence:**

Önben nem merült fel, hogy Nyugaton próbáljon szerencsét, ahogy rengeteg zenésztársa is tette?

**Koós János:**

Nem gondoltam erre soha, mert tizenkilenc évesen ide kötött a szerelem, akkoriban Tordai Terivel<sup>6</sup> jártunk. Ráadásul sportsikereim is voltak, a Diósgyőri Vasasban hátúszásban és vegyes váltóban is szerepeltem, elég jó eredménnyel. Úszástudásomat úgy kamatoztattam, hogy nyaranta úszómesterként dolgoztam a diósgyőri uszodában. Ott mi kezeltük a strandrádiót is, és egyszer nagyon melléfogtam, mert előző este, amikor már csak szűk körben hallgattuk, véletlenül ott felejtettem a keresőt a Szabad Európa Rádió hullámhosszán, majd másnap reggel azt kapcsoltam be a strandoló közönségnek. Rekordgyorsasággal iszkoltam vissza, hogy beállíthassam a Kossuth Rádiót, ami kisvártatva szórta is az ígét az „átkos imperialista” tőkés világról. Hála Istennek nem lett belőle balhé.

**Csatári Bence:**

Már ekkor nagy fradista volt?

**Koós János:**

Persze, erre születni kell! Apámmal rendszeresen feljártunk Miskolcra Budapestre az Üllői útra szurkolni. Ahogy megérkezett a vonat a Keleti pályaudvarra, apám bement a Fehér ökör nevű kocsmába, ahol ilyenkor mindig hosszú sor állt. Ebben a meglehetősen vegyes társaságban gyorsan megitta a fröccsét, és már jött is ki, mert engem diákként be sem engedtek. Aztán begyalogoltunk a stadion játékoskijárójánál lévő falelátójához, ott volt ugyanis a törzshelyünk. Emlékszem, testközelből láttuk a nagy sztárokat, de a közelünkben szurkolt Ortutay Gyula<sup>7</sup> is, aki néha ösztönösen elengedte magát, és láttuk rajta, ahogy igyekszik magát türtőztetni, mert miután kiabált, utána rögtön visszafogta magát. A Fradiszellem aztán édesanyámat is megfertőzte, ugyanis 83 évesen megfenyegetett, hogy ha nem viszem ki magammal a lelátóra, akkor az esernyőjével fog elnászpángolni. Bolond lettem volna nem magammal vinni! Ma már nemcsak a futballt tudom élvezni a képernyőn keresztül, hanem az amerikai focit és a snookert is.

---

<sup>6</sup> Tordai Teri (1941) Jászai Mari-díjas színművésznő, érdemes és kiváló művész. Néhány évig a német nyelvterület legnépszerűbb sztárjai közé tartozott. Az 1980-as évek közepétől főleg színpadon játszik.

<sup>7</sup> Ortutay Gyula (1910–1978) kispalota politikus, etnográfus, 1945–1946-ban a Magyar Rádió elnöke. Vallás- és közoktatásügyi miniszter (1947–1950), később az Elnöki Tanács tagja.

**Csatári Bence:**

Hogy került kapcsolatba a zenével Miskolcon?

**Koós János:**

Othton inkább klasszikus zenét hallgattam, a rádióban mindig az fogott meg elsősorban. Egyszer csak olvastam az *Észak-Magyarország* című megyei napilapban, hogy a Bartók Béla Zenei Szakiskola növendékeket keres, én pedig azonnal jelentkeztem. A miskolci zenekonzervatórium termében volt a felvételi. A tanárok megkérdezték tőlem, milyen hangszeren szeretnék játszani nekik a színpadon. Mondtam, hogy nekem mindegy. Erre azt kérdezték, milyen hangszeren tudok? Azt feleltem, semmilyenen. Miután meggyőztem őket arról, hogy zenész szeretnék lenni, némi csodálkozás után megkértek, hogy énekeljek, mire én a *Bánk bánból* adtam elő a *Hazám, hazámat*. Meggyőző lehettem, mert a kürttanár, Konti Izidorusz közölte velem, hogy fel vagyok véve oboa szakra. Én meg azt sem tudtam, mi is az az oboa. Így kerültem aztán a Zenei Gimnáziumba, ahol délelőtt voltak a zenei tárgyaink, délután pedig az általános műveltségi tárgyak. Emellett jártam a Földes Ferenc Gimnáziumba is, amit nagy nehezen el is végeztem. Más területen általában nem voltam szorgalmas gyerek, de az oboa valahogy megfogott, és napi négy-öt órát gyakoroltam. Meg is lett az eredménye, mert a miskolci színház felkért tizenhat éves koromban, hogy oboán közreműködjek Mozart<sup>8</sup> *Szöktetés a szerájból* című operájában. Nekem borzasztóan nagy szó volt, hogy ott játszhatok, ahol Lukács Ervin<sup>9</sup> a karmester. Ugyanitt Verdi<sup>10</sup> *Trubadúrjában* is közreműködtem. Az pedig külön élmény volt számomra, hogy láthattam Agárdy Gábort,<sup>11</sup> aki nagy példaképem lett. Mindig nyújtogattam a nyakam a zenekari árokból, hogy megcsodálhassam a játékát. Akkor még nem gondoltam volna, hogy egyszer ő fogja restaurálni a Szovjetunióból hozott ikonjaimat.

**Csatári Bence:**

1956-ban már tizenkilenc éves volt. Hogy élte meg a forradalom napjait Miskolcon?

**Koós János:**

Láttam a vasgyári tömeget, ahogy vészjóslóan hömpölyög az utcán október 23-án, és éreztem, hogy ez már maga a történelem. Jártam arra is, ahol néhány ávóst felakasztottak, de apám nem engedett a helyszín közelébe. Később értettem meg, hogy miért. A lincselésről ugyanis képek készültek, és akik azokon rajta voltak, mind pórul jártak. Aztán 1957 tavaszán megismerkedtem a kádári karhatalommal is kicsit közelebből. Egy lányiskola bálján rock and rollt énekeltem, de túl jól sikerülhetett, mert két nyomozó közrefogott, és ki akartak hallgatni. Azt kérdezték, mit képzelsz én, hogy Kádár János<sup>12</sup> ellen uszítok? Erről persze szó sem volt, nekem pedig sikerült valahogy meglógnom mellőlük. Utánam is lóttek, valószínűleg csak a levegőbe, hogy megjijessenek, de nem tudtak elkapni, mert jobban ismertem a járást, mint ők. Most igazi hőstettnek tűnik, de akkor ezt nem éreztem annak, nagyon megijedtem. Végül jól sült el az ügy, mert ugyan behívtak egy kihallgatásra, de apám bejött velem, és sikerült

---

<sup>8</sup> Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) osztrák zeneszerző, a bécsi klasszikusok tagja. Legendás volt korán érő tehetsége, első zeneműveit hatévesen improvizálta.

<sup>9</sup> Lukács Ervin (1928–2011) Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas karmester, érdemes és kiváló művész. A Magyar Állami Operaház mesterművésze és örökös tagja.

<sup>10</sup> Giuseppe Verdi (1813–1901) olasz zeneszerző, az opera műfajának egyik legnagyobb hatású megújítója.

<sup>11</sup> Agárdy Gábor (1922–2006) a Nemzet Színésze címmel kitüntetett Kossuth- és kétszeres Jászai Mari-díjas színművész, érdemes és kiváló művész. Ikon- és portréfestő.

<sup>12</sup> Kádár János (1912–1989) az MSZMP KB első, majd főtitkára. 1956–1958 és 1961–1965 között miniszterelnök.

kidumálnia az egészet. Persze utána kaptam tőle, mondanom sem kell, nem csak szóban, hanem tettekben is.

**Csatári Bence:**

Hogy jött a lehetőség arra, hogy az Országos Pénzügyőr Művészegyüttesbe kerüljön oboásként?

**Koós János:**

A Budapestről hetente egyszer Miskolcra járó Pados Jenő nevű oboatanárom ajánlására felhívták az iskolámat, hogy volna-e kedvem egy próbajátékra náluk. Én meg már rohantam is hozzájuk, annyira nagy kedvem volt. Sokakat meghallgattak erre a posztra, de csak engem vettek fel. Így miután 1957-ben Miskolcon leérettségiztem, felköltöztem Budapestre, és csatlakoztam a pénzügyőr zenekarhoz.

**Csatári Bence:**

Hogy teltek a mindennapok a pénzügyőr együttesben 1957 és 1960 között?

**Koós János:**

Először a Mátyás utcában, majd Pasaréten volt a székhelyünk, én a nőtlenek szállásán laktam, a földszinten, az első emeleten voltak a családosok. Egy idő után a szüleim is utánam jöttek a fővárosba. Minden nap próbáltunk, minek következtében még jobban kitágult a zenei műveltségem. Ekkorra kikristályosodott bennem végérvényesen, hogy képletesen szólva az én köztársasági elnököm Johann Sebastian Bach,<sup>13</sup> a miniszterelnök Ludwig van Beethoven,<sup>14</sup> a frakcióvezető Wolfgang Amadeus Mozart, míg a képzeletbeli kormányomban helyet foglal Giacomo Puccini,<sup>15</sup> Giuseppe Verdi, Liszt Ferenc,<sup>16</sup> Joseph Haydn,<sup>17</sup> Georg Friedrich Händel,<sup>18</sup> Antonio Vivaldi<sup>19</sup> és Gioachino Rossini.<sup>20</sup> Az egyik legkedvesebb zeneművem Beethoven hetedik szimfóniájának második tétele. Amikor hallom, mindig elérzékenyülök, de ugyanilyen hatással van rám Puccini *Nessun dorma*ja is. Ez a zene varázsa, amit nem is igen lehet megmagyarázni. De ilyen hatással van rám Édith Piaf<sup>21</sup> is, vagy az élet más területén az egyiptomi piramisok. Emberi ésszel elképzelhetetlen, hogyan is jöhettek létre ezek a gigantikus építmények.

---

<sup>13</sup> Johann Sebastian Bach (1685–1750) barokk-kori német zeneszerző, orgonista, hegedűművész, a zeneművészet kiemelkedő egyénisége, a protestáns egyházi zene jeles képviselője.

<sup>14</sup> Ludwig van Beethoven (1770–1827) a bécsi klasszikusok időrendben harmadik nagy alakja, zenéje ugyanakkor a romantika jegyeit is magán viseli. Kilenc szimfóniája meghatározó a zenetörténetben.

<sup>15</sup> Giacomo Puccini (1858–1924) az olasz operairodalom egyik legkiemelkedőbb alakja. Legjelentősebb operái: *Tosca*, *Pillangókisasszony*, *Turandot*, *A nyugat lánya*, *Manon Lescaut*.

<sup>16</sup> Liszt Ferenc (1811–1886) zeneszerző, zongoraművész, karmester és zenetanár. Minden idők egyik legnagyobb zongoraművésze, egyben a 19. századi romantika egyik legjelentősebb zeneszerzője.

<sup>17</sup> Joseph Haydn (1732–1809) osztrák zeneszerző, karmester, operaimpresszárió, énekes és zenetanár, a bécsi klasszicizmus első nagy mestere, a klasszikus szonátaforma tökéletesítője, a szimfónia és a vonósnégyes klasszikus műformájának kimunkálója.

<sup>18</sup> Georg Friedrich Händel (1685–1759) német származású barokk zeneszerző, hangszeres előadó. Mivel élete nagy részét Angliában töltötte, az angolok nemzeti zeneszerzőjüknek tartják. Nagy hatással volt a bécsi klasszikusokra.

<sup>19</sup> Antonio Vivaldi (1678–1741) itáliai barokk zeneszerző, hegedűművész, pedagógus és pap. Leghíresebb műve a *Négy évszak* című hegedűverseny.

<sup>20</sup> Gioachino Rossini (1792–1868) itáliai zeneszerző, 1813-as művével, a *Tankréddal* szerzett magának hírnevet, ezek után sikeresen meghódította a milánói, a római és a nápolyi operaházakat is. Életének második felében Párizsban telepedett le, ahol a Théâtre Italien igazgatójaként az olasz opera népszerűsítésével foglalkozott.

<sup>21</sup> Édith Piaf (1915–1963) francia sanzonénekesnő, sanzonszerző, színésznő. Legnagyobb slágerei a *Padam Padam* és a *Milord*.

**Csatári Bence:**

Voltak érdekes szituációk a pénzügyőr zenekarban?

**Koós János:**

Ó, hát persze! Például az, hogy a nagy május 1-i, április 4-i, november 7-i felvonulásokat mindig megúsztam, mert járás közben technikailag nem megoldható, hogy az oboa kis nádját fűjják. Emiatt aztán nem akarták engedélyezni, hogy a Real Madrid fogadásán a Népstadionban részt vegyek, mondván, hogy ha a hivatalos állami ünnepeken nem lépek fel velük, akkor a jóból se vegyem ki a részem. Engem viszont nem olyan fából faragtak, hogy ezt annyiban hagyjam, kitaláltam, hogy cintányérozom, és úgy már mehettem a Népstadionba. Ennek az lett az ára, hogy a további felvonulásokon is részt kellett vennem, de ezt bevállaltam. Nem mindig volt azonban fenéig tejfel a cintányéros élet sem, egy alkalommal Zalaegerszezen egy pénzügyőr társunk temetésén játszottunk, és beleakadt a hangszerem az antantszójamba, aztán óriási csörömpölés közepette ráesett egy másik sírra, ott zörgött még hosszú ideig. Na, ezért egy hónapos laktanyafogságot kaptam. Ettől függetlenül jól éreztem magam ebben a közösségben, főleg a sok klasszikus zene átdolgozása miatt.

**Csatári Bence:**

Ebben az időszakban jelentkezett a Zeneakadémiára is?

**Koós János:**

Igen, 1958-ban, és elsőre felvettek. Akkor már úgy zajlott az életem, hogy a zenekarral délelőttönként próbáltam, délutánra pedig beköltöztem a Zeneakadémiára. Ott tartották a nagyteremben a gólyabált, ahol kollégáim rábeszélésére – akik ismerték a humorérzékemet – Vico Torriani<sup>22</sup> parodizáltam átütő sikerrel egy tuba és egy piccolo kíséretében. Előtte nem sokkal a Fővárosi Művelődési Házban vasárnaponként több-kevesebb rendszerességgel énekeltem már halandzsza szövegekkel angol nyelvű számokat. A gólyabálos produkcióra figyelt fel Marton Frigyes<sup>23</sup> rendező, aki kérte, hogy 1960. december 25-én és 26-án lépjek fel a Zeneakadémián ezzel a számmal. Nem nagyon fülött hozzá a fogam, mondtam is neki, hogy én Beethovenre és Mozarra esküszöm, nem pedig ezekre a könnyed darabokra, de végül sikerült meggyőznie. Impozáns névsorban kaptam helyet: Bilicsi Tivadar,<sup>24</sup> Honthy Hanna,<sup>25</sup> Márkus László<sup>26</sup> és Psota Irén<sup>27</sup> voltak a fellépőtársaim. Őszintén szólva – rajtuk kívül – az anyagiak is motiváltak, ugyanis naponta két-két előadást rendeztek, és alkalmanként 150 forintot kaptam, úgyhogy két nap alatt megkerestem félhavi fizetésemet. Egyébként egy négytagú klubzenekar kísért ekkor. Psota Irén még az előadás előtt odajött hozzám, és megkérdezte, nem vagyok-e ideges, és amikor megtudta tőlem, hogy nem, csak ennyit mondott: „Le vagy szarva!” – és azzal elviharzott. Azután minden alkalommal, amikor találkoztunk, így köszöntünk egymásnak. A fellépésem viszont nagyszerűen sikerült, olyannyira, hogy második nap már én zártam a műsort.

---

<sup>22</sup> Vico Torriani (1920–1998) Svájcban született olasz táncdalénekes, színművész, műsorvezető, számos zenés film szereplője.

<sup>23</sup> Marton Frigyes (1928–2002) rendező, színházigazgató. A Rádió Kabarészínházaának alapító tagja. 1970 és 1980 között a Mikroszkóp Színpad főrendezője, 1980–1985 között igazgatója volt.

<sup>24</sup> Bilicsi Tivadar (1901–1981) színművész, maradandót alkotott komikus és drámai szerepekben egyaránt, sőt táncosként, énekesként is.

<sup>25</sup> Honthy Hanna (1893–1978) Kossuth-díjas színművésznő, operettprimadonna, érdemes és kiváló művész.

<sup>26</sup> Márkus László (1927–1985) Kossuth-díjas és háromszoros Jászai Mari-díjas magyar színművész, érdemes és kiváló művész.

<sup>27</sup> Psota Irén (1929–2016) a Nemzet Színésze címmel kitüntetett, kétszeres Kossuth- és kétszeres Jászai Mari-díjas magyar színművésznő, érdemes és kiváló művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja.

**Csatári Bence:**

Ekkor még Kupsa János volt a hivatalos neve, igaz?

**Koós János:**

Hivatalosan igen, de a plakátokra már a Koós János nevet írták fel. Amikor megnéztem, nem is értettem, miért nincs kiírva a nevem, meg is kérdeztem Marton Frigyesztől, aki mondta, hogy kitalált nekem egy sokkal könnyebben megjegyezhető, a Koós Jánost. Ő volt tehát a keresztapám, ha úgy vesszük, de engem meg sem kérdezett erről. Méltatlankodtam is neki, mondván, hogy ha Psota névvel lehet fellépni, akkor Kupsa névvel miért nem, de ő csak nevetett. Mindenesetre ekkor már át kellett íratnom az összes személyes dokumentumomban a vezetékneveimet.

**Csatári Bence:**

Ezután beindult a könnyűzenei karrierje. Az Országos Rendező Iroda mennyire volt készséges az ön felléptetésében?

**Koós János:**

Az ő felfogásuk szerint mindig kellett a vérfrissítés, és mivel egy csapásra berobbantam a köztudatba, az volt az érdekük, hogy szerepeljek náluk, hiszen annál többen jöttek el a koncertjeikre. Ugyanez volt a hozzáállása a Magyar Televíziónak is, rajtam kívül előszeretettel szerepeltették Korda Györgyöt,<sup>28</sup> Kovács Erzsit,<sup>29</sup> Németh Lehel<sup>30</sup> és Sárosi Katit.<sup>31</sup> Az is előfordult, hogy az ORI nőnapos műsorában egyetlen nap leforgása alatt nyolcszor kellett fellépnem, ami ma már elképzelhetetlen. A legérdekesebb ezek közül az volt, amikor a Lőrinci Fonógyárba reggel hétre mentem énekelni, mert az éjszakai műszak hatra végzett, majd a lányok, asszonyok rendbe tették magukat, és jöttek a koncertemre. Onnan nyolc órára már Csepelre kellett átérnem, és így tovább.

**Csatári Bence:**

Mi volt a legfőbb mozgatórugója ezeknek a koncerteknek művészi szempontból?

**Koós János:**

Minden műsorban el kellett hangozzanak azok a slágerek, amelyeket a közönség a médián keresztül már ismert, máskülönben nem jöttek volna el. Bánki Lászlóval,<sup>32</sup> a televízió rendezőjével vagy Marton Frigyeszel át lehetett beszélni a produkciót, a vezérelv mégis a

---

<sup>28</sup> Korda György (1939) énekes, több mint öt évtizedes pályafutással a háta mögött a magyar tánczene egyik legismertebb előadóművésze.

<sup>29</sup> Kovács Erzsi (1928–2014) az ötvenes-hatvanas évek fordulójának legnépszerűbb táncdaléneke.

<sup>30</sup> Németh Lehel (1932–2005) a hatvanas évek első felének kiemelkedő táncdaléneke, sokak szerint az első nyugati típusú sztár Magyarországon. 1957-ben már a Magyar Televízió szilveszteri adásában énekelt. A kommunista sajtó üzleti vállalkozásai miatt 1963-tól kikezdte, ezért röviddel ezután emigrált, ami miatt minden slágerét betiltották, illetve mással énekellették el.

<sup>31</sup> Sárosi Katalin (1930–2000) a Napsugár nevű énektrióban kezdte pályafutását, majd 1958-tól a Budapest Kávéházban énekelt. Első rádiófelvételét 1959-ben sugározták, majd a hatvanas évek első felében a Magyar Rádió legfoglalkoztatottabb énekesnője lett. A magyar Caterina Valenteként emlegették. Karrierjét egyengette férje, Zsoldos Imre, a Stúdió 11 egyik vezetője.

<sup>32</sup> Bánki László (1925–1996) 1953-ban a Magyar Filmgyártó Vállalatnál (MAFILM) helyezkedett el, 1955–1957 között a Magyar Rádiónál dolgozott. 1956-os tevékenysége miatt néhány évig szilenciumra ítélték. 1958-tól 1963-ig az ORI-nál tevékenykedett. 1963-ban került a Magyar Televízió Szórakoztató és Zenei Főosztályára, ahol szerkesztőként, dramaturgként, rovatvezetőként, majd főmunkatársként dolgozott 1990-ig. Ő indította útjára 1966-ban a táncdalversenyek sorozatát, és az 1970-es évek közepén a *Zenés TV Színház*at. Munkásságát 1976-ban Erkel Ferenc-díjjal, 1987-ben érdemes művész címmel, a televízióban pedig több elnöki nívódíjjal is elismerték. 1996. január 6-án forgatás közben halt meg Japánban.

sikeres számok színre vitele volt. Így születtek többek között a *Halló, itt Balaton!*, vagy a *Koós-show* című előadások. Lehetett bármilyen koreográfia, abban biztos lehettem, hogy például a *Kislány a zongoránál* című slágeremnek el kell hangoznia. Ez egyébként rendszerfüggetlen, így volt ez a Kádár-korszakban is, és így van ma is. Úgy tíz éve a Vajdaságban koncerteztem ötezer ember előtt, és valahogy úgy esett, hogy a *Sír a telefon* című számot éppen nem énekeltem el, mert nem volt velem a nyolcéves partnerem. Az egyik jelenlévő, hasonló korú kislány reklamáta is, hogy miért nem adom elő a dalt, mire felhívtam a színpadra, ő pedig hibátlanul elénekelte velem. Láttam, hogy van a kezében egy papír, de soha nem nézett bele, fejből énekelte. Gratuláltam neki, majd megnéztem a papírját, így derült ki, hogy a kislány magabiztosan fel sem írta a maga szövegrészét, csak azt, amit nekem kellett énekelnem, hogy ha elrontanám, tudjon segíteni. Azt gondolom, ezért érdemes csinálni ezt a műfajt.

### **Csatári Bence:**

Az ORI-nak monopolhelyzete volt a koncertszervezésben, mert más vállalat nem foglalkozhatott ilyen típusú tevékenységgel a Kádár-érában, de voltak emellett magánszervezők is. Ők hogyan tudtak érvényesülni?

### **Koós János:**

Úgy emlékszem, nem volt velük a rendszernek különösebb baja, engedték ezeket a magánszervezésű fellépéseket is. Szikora Jenő, Halmi Gábor vagy Liliom Károly rengeteg előadást szerveztek, főleg kisebb településeken, mert a nagyvárosokat az ORI tudhatta magáénak. Persze a menedzselés szigorúan tilos volt, ezért úgy oldották meg, hogy ők maguk is beszálltak a műsorba – vagy énekléssel, vagy konferálással. A vidéki programokra úgy mentünk, hogy általában én vezetem az autót, és sok vicces jelenet előfordult velünk. Egy alkalommal Debrecenben Alfonzó<sup>33</sup> szólt nekem, hogy Latabár Kálmán<sup>34</sup> kicserélte a női és a férfi WC-k feliratát. Én nem akartam elhinni, ezért kimentem, hogy meggyőződjek róla. Látom ám, hogy egy férfi nagy női sikongatások közepette rohanva távozik a mosdóból, mert őt is megrézfálták, és a nőkhöz ment be.

Máskor Halmi Gábor vezette a csodaszép, újonnan vásárolt Opeljét a sűrű hóesésben. Annyi esett, hogy már az utat sem láttuk magunk előtt. Egyszer csak azt vettem észre, hogy a többi autó konvojban követ minket, mert azt hitték, hogy mi tudjuk az utat, pedig dehogy. A végén kikötöttünk egy gémeskútnál, akkorra már világos volt, hogy eltévedtünk, Gábor a pusztá közepére vezetett minket. A gémeskútnál megálltunk, megkérdeztem, hogy miért ide jöttünk, mire ő: „szomjas vagyok”. Gyorsan napirendre tértünk a komolytalan hozzáállása felett, és visszafordultunk, hogy megtaláljuk az igazi utat. Sikerült, és hát azért tévedtünk el, mert a Kádár-rendszerben nem voltak még autópályák az Alföldön. Sőt, benzinkút is csak egyetlen volt Budapest és Debrecen között: Szolnokon. Ott előszeretettel meg is álltunk, mert nagyon kedvesek voltak a kiszolgálók.

Az is előfordult velünk, hogy – nem én vezetem – az autónk egy mély árokba szaladt, repültünk a levegőben vagy negyven métert. Ráadásul a feleségem is benn ült terhesen az autó hátsó ülésén. Végül a Wartburg orral lefelé állt meg a szakadékban, mire a dobosunk megszólalt: nem is tudtam, hogy ez a kocsis felsőkerék meghajtású. Ez a mondat nagyon jól tudta oldani a trauma okozta feszültséget, úgyhogy másfél óra múlva már ott álltunk a színpadon, és kicsit fáj ugyan a derekunk, de az előadást meg tudtuk csinálni. Visszafelé meg szerettük volna ünnepelni a „második születésnapunkat”, így betértünk egy fogadóba, de ők

<sup>33</sup> Markos József „Alfonzó” (1912–1987) artista, színész, humorista. A paródia mestere, aki szívesen alkalmazta a pantomim elemeit is.

<sup>34</sup> Latabár Kálmán (1902–1970) Kossuth-díjas színművész, érdemes és kiváló művész, ahogy rajongói – főként a gyereknézők – nevezték: a Latyi. A 20. század egyik legnépszerűbb magyar komikusa.



már éppen zárni készültek. Nagyon stílszerűen sikerült az este, mert megszántak bennünket, és kiszolgálhattuk magunkat a konyhában zsíros kenyérral meg hagymával, és kaptunk hozzá pár üveg bort is.

Egy másik alkalommal – szintén hazafelé jövet – betértünk egy csárdának látszó épületbe, ahol rendeltünk ételt-italt magunknak, majd amikor fizetni szerettünk volna, kiderült, hogy egy családi összejövetelen vagyunk. Nagyon szépen meg volt terítve, ez tévesztett meg bennünket. Borzasztóan szégyelltem magam, mert a „rendelésnél” még szóvá tettem, hogy a savanyúság késett, de aztán elrendeztük ezt a szituációt is.

**Csatári Bence:**

A fővárosban is rengeteg bárban, lokálban lehetett fellépni. Hogy emlékszik ezekre az időkre?

**Koós János:**

Sokkal több fellépési lehetőség volt, mint manapság, az élőzenés szórakozás mára gyakorlatilag kiment a divatból a vendéglátóhelyeken. A hatvanas-hetvenes években azonban egymást érték ezek a szórakozóhelyek, ahol igényes műsort adtunk a nagyérdeműnek. Egyszer a minap azzal szórakoztam, hogy elsoroltam a taxisofőrnek, merre is voltak fellépéseim azon az útvonalon, amerre éppen vezette az autót. Elmondtam, hogy a Keleti pályaudvarnál lévő felüljárónál volt a Debrecen Szálló, nyaranta este hétkor ott kezdtem, onnan gyalog mentem a Royal Szállóra, ezután pedig következett a sztárhely, az EMKE, ahol szintén énekeltem. Utóbbi helyen egy öttagú zenekar kísért. Minden este, amikor ott voltam, teltház volt. Partnereim Alfonzó, Kovács Erzsébet és disszidálásig Németh Lehel voltak. Ezután még mindig nem értek véget a fellépéseim, mert egy hattagú zenekar kíséretében a Corvin mozi mögötti étteremben is játszottunk, ezt követte a Marika kerthelyiség. Na, ennyi minden belefért akkoriban egyetlen estébe, és ez így ment nyaranta nap mint nap. Rendszerint az Astoria Szálló bárjában zártam az estémet, de ha még volt kedvem szórakozni egyet, átugrottam a Jerevánba, ahol találkoztam a kollégákkal, és megbeszéltük az aznapi eseményeket. Onnan még átruccanhattunk az Aranykéz utcai Pipacs étterembe, és ha valakinek ez még mindig nem volt elegendő, átjöhetett velem a Moulin Rouge-ba. A budai művészek a nap legvégén gyakran tették tiszteletüket a Miniatur bárban is. Az biztos, hogy ezeken a helyeken folyamatosan ugrattuk egymást, rengeteg tréfát megcsináltunk.

**Csatári Bence:**

A fővárosi tanács végrehajtó bizottságán tárgyaltak az 1964. május 23–31. között megrendezett *Budapesti Ifjúsági Napok* című rendezvényről, ahol társastánc versenyt is tartottak szovjet, lengyel, NDK, csehszlovákiai versenyzők részvételével, a tánczenét pedig a dokumentum tanúsága szerint Koós János és Sárosi Katalin képviselte. Jellemző volt a nagy szocialista összefogás ezek szerint a könnyűzenében is?

**Koós János:**

Igen, voltak közös rendezvényeink, olyan is megesett, hogy végigturnéztuk a szocialista országok fővárosait. Ennek keretében léptem fel egymás után Moszkvában, Varsóban, Prágában, Kelet-Berlinben, Bukarestben és Szófiában is Budapesten kívül. Egy ország két énekest delegálhatott, ebben a sorozatban mindig én voltam az egyik.

**Csatári Bence:**

Amikor az első táncdalfesztivált megszervezték, ön már befutott előadónak számított. Megszabták, hogy ki melyik számot énekelje?

**Koós János:**

Az természetes volt a rendezők, így Bánki László számára is, hogy a népszerű énekesek benne kell, hogy legyenek a produkcióban. Arra emlékszem, hogy Szenes Iván<sup>35</sup> szövegíró a lakásán mutatta meg az 1968-as fesztiválra Lovas Róbert zeneszerzővel együtt készített *Kislány a zongoránál* című dalt, majd az *Én, aki nála jártam* című számot is. Utóbbival kapcsolatban kicsit hitetlenkedtem, mert nem gondoltam volna, hogy egy szerelmes dal minden sorának „én”-nel kellene kezdődnie, de aztán meggyőzött a sláger sikere. Olyannyira népszerű lett, hogy ha netán kihagyom egy-egy koncerten, a mai napig követeli tőlem a közönség. Ami pedig nagyon jó érzés, hogy nemcsak a hatvan év felettiek, de a tizenhuszonévesek is tudnak lelkesedni ezekért a dalokért. Ezek a szerzők jó érzéssel nyúltak a témákhoz, igazi slágergyárosok voltak. Az első táncdalfesztiválon az *Annyi ember él a Földön* című dallal indultam, és előadói díjat kaptam, ahogy 1968-ban a *Kislány a zongoránál* is kiérdemelte ezt az elismerést.

**Csatári Bence:**

Ebben a műfajban ez utóbbi sikerét lehetett még überelni?

**Koós János:**

Nemigen hittem benne, hogy lehet, de Szenes Iván rám cáfolt. 1969-re ugyanis elkészült a *Nem vagyok teljesen örült* című szerzemény, ami a fülem hallatára született. Az történt ugyanis, hogy fent voltam Szenes Ivánnál, aki alsógatyában feküdt az ágyon, és arra kérte Lovas Róbertet, hogy játsszon egy rock and roll sémát. Robi méltatlankodott, hogy ő ilyet nem zongorázik, és még azt is mondta: „nem vagyok teljesen örült”. Ezen a szófordulaton Szenes Iván kapva kapott, és rögtön kijelentette, ez lesz a következő slágerem címe, majd fejből mondta hozzá a sorokat, amikből összeállt tulajdonképpen a szám szövege. Igaza volt ennek a zseninek, tényleg megint megnyertem az első díjat a táncdalfesztiválon.

**Csatári Bence:**

Ezekből a számokból aztán kislemezek lettek. Ennek ügyintézésébe bevonták az előadót is?

**Koós János:**

Nem, ezt a procedúrát levették a vállamról a szerzők, ők intéztek mindent, ami a hangfelvételek előkészítését illeti. A kislemezeket egyrészt a rádió stúdióiban, másrészt a Magyar Hanglezgyártó Vállalat Rottenbiller utcai stúdiójában vettük fel.

**Csatári Bence:**

A rádió szervezte a *Made in Hungary* és a *Tessék választani!* című könnyűzenei vetélkedőket is. Ezekre hogy emlékszik, milyen hangulatú volt az egymás közötti versengés?

**Koós János:**

Nem volt az a nagy széthúzás, furkálódás, mint manapság. Akkoriban drukkoltunk egymásnak, és ha valamelyikünk kiesett, együtt szomorkodtunk vele. Azóta szinte minden megváltozott, ezért nincsenek szerintem ilyen jó hangulatú összefogások sem a zenészkollégák között. Egy amerikai üzletember ismerősöm mondta egyszer nekem: a magyaroknak meg kellene tanulniuk, hogy minden ország úgy él, amilyen életet érdemel. Azt hiszem, ebben a mondatban benne van minden. De azért egy picit hadd dicsekedjek: az egyik

---

<sup>35</sup> Szenes Iván (1924–2010) eMeRTon-díjas dalszövegíró, dramaturg, zeneszerző, érdemes művész, Magyarország legtöbbet játszott szerzője.

*Tessék választani!*-n elsőprő győzelmet arattam Havasy Viktor<sup>36</sup> és S. Nagy István<sup>37</sup> *Micsoda nagyszerű dolog* című számával. Havasy írta nekem a *Kemping* és a *Mondjátok meg Máriának, szeretem* című dalokat is. Utóbbi úgy jött össze, hogy ültünk a Palicsi-tó partján egy presszóban, és azon agyaltunk, hogy kellene egy új szám. Ekkor a szomszéd asztalnál felállt egy srác, és hangosan azt mondta a barátainak: mondjátok meg Máriának, szeretem. Innentől kezdve teljesen egyértelmű lett, hogy ez lesz a következő dal címe, ami szintén nagy siker lett. Havasy írta a *Kapitányt* is, de érdekesség, hogy ezt eredetileg Kovács Katinak szánta, akinek ugyan tetszett, de maga helyett inkább engem ajánlott előadónak.

### **Csatári Bence:**

A nagylemezei sorát az 1971-es *Gulliver és a hat törpe* című albumával nyitotta, majd ezt követte az 1973-as *Az én utam* című Koós-LP. Mi volt az oka annak, hogy utána hat évet kellett várnia, míg megjelenhetett a harmadik lemeze, aminek nemes egyszerűséggel *Koós III.* lett a címe?

### **Koós János:**

Nagyon nehéz megmondani ennek az okát, főleg ennyi év távlatából. Az biztos, hogy nem veszem össze senkivel az MHV-nél. Úgy tudom elképzelni, hogy jöhetett valaki a cégen belül, aki nem az én szekeremet akarta tolni, hanem másét, és emiatt maradhatott ki jó néhány év. De találgatni semmi esetre sem szeretnék, őszintén megmondom: nem tudom, mi állhatott a háttérben. Az viszont biztos, hogy a szerzők velem egyeztetve állították össze egy-egy nagylemez anyagát, majd ők vitték be a számokat levédetni a Szerzői Jogvédő Hivatalba. A szerzőim között olyan nagyszerű emberek voltak – a teljesség igénye nélkül –, mint a szövegíró S. Nagy István, Fülöp Kálmán<sup>38</sup> és ifjabb Kalmár Tibor,<sup>39</sup> valamint a zeneszerző Havasy Viktor, Tamássy Zdenkó,<sup>40</sup> Fényes Szabolcs,<sup>41</sup> Bágya András,<sup>42</sup> Gábor S. Pál,<sup>43</sup> Schöck Ottó,<sup>44</sup> Aldobolyi Nagy György,<sup>45</sup> Behár György,<sup>46</sup> Dobos Attila,<sup>47</sup> Payer András.<sup>48</sup>

---

<sup>36</sup> Havasy Viktor (1929–2011) a táncdal- és nótaénekesek szinte összes jelentős előadójának írt dalokat, a *Micsoda nagyszerű dolog*, a *Szereted-e még?*, a *Kapitány* és a *Fekete vonat* című slágerek szerzője.

<sup>37</sup> S. Nagy István (1934–2015) a „slágercéh” tagja, eMeRTon-díjas dalszövegíró, hat évtizedes pályafutása során a legtermékenyebb slágergyáros volt. Dalait énekelte mások mellett Aradszky László, Csongrádi Kata (aki a felesége volt), az Edda, a Hungaria, Koncz Zsuzsa, Koós János, Korda György, Kovács Kati, Máté Péter, a Metro, a Neoton, az Omega, a Piramis, Szécsi Pál, Zalatnay Sarolta és Zorán.

<sup>38</sup> Fülöp Kálmán (1923–2010) dalszövegíró, költő, színész. Több zenés játék, operett, rockopera, illetve táncdal és szonon szövegét írta. Közreműködésével mintegy kétszáz kis- és nagylemez készült.

<sup>39</sup> Ifjabb Kalmár Tibor szövegíró dalait többi között Ambrus Kyri, Aradszky László, Bakacsi Béla, Fenyvesi Gabi, Harangozó Teri, Hollós Ilona, Koncz Zsuzsa, Korda György, Kovács Erzs, Kovács Kati és Koós János énekeltek.

<sup>40</sup> Tamássy Zdenkó (1921–1987) Erkel-díjas zeneszerző, több operája is ismert.

<sup>41</sup> Fényes Szabolcs (1912–1986) Erkel Ferenc-díjas zeneszerző. Nevét viseli a könnyűzenei alkotótévékenységet elismerő Fényes Szabolcs-díj.

<sup>42</sup> Bágya András (1911–1992) eMeRTon-díjas zeneszerző, érdemes művész, az 1960-as évek magyar könnyűzenéjének egyik meghatározó alakja.

<sup>43</sup> Gábor S. Pál (1939) komponált híres slágereket mások mellett Cserháti Zsuzsának, Delhusa Gjonnak, Koós Jánosnak, Kovács Katinak, az M7 együttesnek, Szécsi Pálnak, Zalatnay Saroltának és Vincze Viktóriának.

<sup>44</sup> Schöck Ottó (1946–1999) 1963-tól 1970 májusáig a Metro együttes billentyűse volt. Később megalapította a Schöck együttest, és írt dalokat mások mellett Zalatnay Saroltának, Szűcs Juditnak, Szécsi Pálnak, Korda Györgynek, Koncz Zsuzsának és Zoránnak.

<sup>45</sup> Aldobolyi Nagy György (1939) Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, szövegíró.

<sup>46</sup> Behár György (1914–1995) zeneszerző, énekes. Főbb művei: *Szállnak a darvak*, *Badacsonyi emlék*, *Te adtad nékem az első álmat*, *Szemembe nézz*, *Rozsda lepi már az emlékeimet*, *Úgy szeress*.

<sup>47</sup> Dobos Attila (1941) táncdalénekes, zeneszerző. Írt dalokat Zalatnay Saroltának, Aradszky Lászlónak, Zoránnak, Mary Zsuzsának, Harangozó Terinek. Első feleségével, Mary Zsuzsával 1970-ben hagyta el az országot. Főbb slágerei: *A boldogságtól ordítani tudnék*, *Se veled, se nélküled*, *Albérlet az emeleten*, *Baltoni éjszakák*.

Ők nagyon jó kedélyű emberek voltak, Havasy Viktor például még 82 évesen sem engedte, hogy valaki helyette cipelje a zongoráját, ezt ő maga tette meg.

**Csatári Bence:**

Egy egykori MHV-alkalmazottal arról is beszéltem, hogy a *Sír a telefont* Bors Jenő<sup>49</sup> nem akarta kiadni, mert könnyfakasztóan giccsesnek találta. Aztán évekkel később mégis megjelent. Ennek mi állhatott a hátterében?

**Koós János:**

Ez a szám annyira sikeres volt, hogy csak ideig-óráig lehetett elodázni a kiadását, és ezt belátták az MHV vezetői is. Az áskálódások eleinte érdekes módon a hátam mögött zajlottak. Először nemigen hallottam arról semmit, hogy akadémuskodtak volna ezzel a dallal, aztán közölték a fenntartásaikat velem is. De a közönségsikernek nem tudtak ellenállni, és természetesen megjelentették a darabot. Különben volt egy *Bandika* című számom is, amit viszont egyáltalán nem engedélyeztek, úgyhogy soha nem derült ki, sláger lett-e volna belőle vagy bukás.

**Csatári Bence:**

Az is eléggé feltűnő, hogy Hofi Gézával<sup>50</sup> a rádióban – ahol önnek 1978-ban még önálló előadói estje is volt – 1976-ban készített *Kell néha egy kis csavargás* című felvételük nem jelent meg nagylemezen egészen a rendszerváltás hajnaláig, 1989-ig, noha a Magyar Rádió rendszeresen játszotta erről a dalokat, amelyek így közismertek lettek. Közülük is kiemelkedik a *Macska duett*, amiből híres rajzfilmes klip is készült.

**Koós János:**

Hofi Gézával a *Halló, itt Balaton!* című ORI-műsor keretében ismerkedtem meg. Engem kezdetben a Metro, később pedig az Expressz együttes kísért. A produkcióban Hofin és rajtam kívül időről időre szerepelt Brachfeld Siegfried,<sup>51</sup> Bilicsi Tivadar és Sárosi Kati. Siófokon volt a főhadiszállásunk, ahol szobákat foglalt számunkra az ORI, s egyik este itt történt meg, hogy szalonnasütés közben elénekelttem spontán módon egy orosz dal-paródiát az Alekszandrov együttes és a Szvesnyikov kórus stílusában, de teljesen halandzsa orosz nyelven. Erre Hofi Géza odaugrott mellém, és beszállt az éneklésbe. A mi kis gárdánk, a fellépőtársaink meg dőltek a nevetéstől, és azt mondták, ezt meg kell csinálnunk színpadon is, élesben. Nem kellett kétszer mondaniuk, másnap, miután lement a komplett műsor Siófokon, megbeszéltem a kísérőzenekarunkkal, hogy kezdjék el c-mollban az aláfestést, majd menjenek fel cisz-mollba, és úgy kísérjenek minket. Így is lett, a közönség majd' szétvetette a nézőteret, óriási tapsot kaptunk Gézával, és megéreztem, hogy mi nagyon jól összeillünk, és ki tudjuk egészíteni egymást. Az egészben az volt a legszebb, hogy nem is kellett

---

<sup>48</sup> Payer András (1941) S. Nagy Istvánnal együtt az 1963-as televíziós szilveszteri műsorban tűntek fel. A beatzenekarok előretöréséig az egyik legnépszerűbb szerző-előadó. A hatvanas évek végétől saját maga adta elő műveit.

<sup>49</sup> Bors Jenő (1931–1999) 1965-ben került az MHV élére, és azt a rendszerváltozásig igazgatta. A zenei műveltséggel is rendelkező igazgató a könnyűzenei ügyeket általában Erdős Péternek szignálta, de a végső szót vitás helyzetekben ő mondta ki. Számos zenekart ideológiai alapon lehetetlenített el, másokkal a rentabilitás elvét követve kompromisszumot kötött.

<sup>50</sup> Hofi Géza (1936–2002) Kossuth-díjas és kétszeres Jászai Mari-díjas humorista, előadóművész, színművész, érdemes és kiváló művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagja, a magyar kabaré történetének egyik leghíresebb és legtöbbet emlegetett alakja, aki önálló produkcióival egyéni stílust teremtett.

<sup>51</sup> Brachfeld Siegfried (1917–1978) újságíró, konferanسیé, 1949-től 1965-ig a Magyar Rádió német nyelvű bemondója és riportere. 1957-ben a Vidám Színpadon konferált. Filozófiai doktorátusát 1970-ben szerezte meg, majd az Országos Rendező Iroda főrendezője lett, ezt követően pedig a *Budapester Rundschau*nál volt újságíró és szerkesztő 1971 és 1978 között.

összebeszélünk, hanem minden jött magától, és ha már ekkora sikerünk volt, folytattuk a következő esteken is, a közönség nem kis örömére. A spontaneitás ott is megmutatkozik, hogy ha manapság visszanezém egy-egy közös fellépésünket videóról, rájövök, hogy nem is mindenre emlékszem belőle, leginkább azért, mert nem előre lefektetett szövegekkel dolgoztunk.

Gézával az első közös sikerünket a siófoki Pipacs bárban ünnepeltük meg. Reggel hatig ott voltunk, majd csokornyakkendőben és szmokingban megmártóztunk a Balatonban, az ottani fürdőzők legnagyobb megrökönyödésére. Ezután hazamentünk, én lefeküdtem, de Géza felesége még a délelőtti folyamán beállított hozzánk. Fellépőtársamat kereste, aki éppen édesdeden aludt a kádban – ami egyébként tele volt vízzel... Nem is foglalkozott a feleségével, csak azt ígérte meg, hogy következő este nem hagyjuk abba olyan korán a mulatozást. Ilyen volt a mi kis bohém világunk. Ide tartozik, hogy Dajka Margit<sup>52</sup> többször beállított a lakásunkba éjjel, volt, amikor kapros-túrós sztrapacskát rendelt előre telefonon, aztán elviharzott. Viccesen egymás szeretőinek mondtuk magunkat. A legnagyobb közös produkciónk Margittal az volt, amikor a Gellért Szálló medencéjében együtt előadtuk a *Kislány a zongoránál*.

**Csatári Bence:**

Hofi Gézával a magánéletben is összejártak?

**Koós János:**

Hogyne, én intéztem el neki azt is, hogy Visegrádon faháza lehessen, már a rendszerváltás után. Ez úgy zajlott, hogy nekem még korábban sikerült egy, a Dunára és a környező hegyekre panorámás telket vennem, és ez úgy megtetszett Gézának, hogy ő is akart valami hasonlót. Igen ám, de az összes telek elfogyott már. Minket se kellett viszont félteni, Gézával megbeszéltem, hogy leül a polgármesteri hivatal közelében egy lépcsőre, és játszani fogja a keserves zokogót, úgy, hogy bentről a dolgozók is láthassák. Ekkor bementem a polgármester asszonyhoz, és elmondtam, hogy mekkora bajban van a barátom, akit nem tudok megvigasztalni: mindenképpen itt kellene neki egy kis faház. Tudtunk rájuk hatni, és Géza megkapta a hön áhított telket. Sajnos én éppen akkoriban szerettem bele a vitorlázásba, s emiatt egyre többet jártam a Balatonra, így eladtam a faházat, de az ismerőseim mondják, hogy Géza, amikor csak tehetett, kijárt Visegrádra. Csak akkor nem volt ott, amikor a színház a fővároshoz kötötte.

**Csatári Bence:**

A vitorlázás aztán újabb barátságokat is hozott, igaz?

**Koós János:**

Igen, Latinovits Zoltánnal<sup>53</sup> és Bujtor Istvánnal<sup>54</sup> sokat bolondoztunk Balatonszemesen. Az anyukájuk mindig mondta nekik, hogy ugorjanak már át értem, hogy jobb kedvre derüljenek. Emlékszem, Latinovits mindig egy zöld kocsival jött, és amikor szóltam neki, hogy be van húzva a kézifékje, akkor csak azt válaszolta, hogy direkt hagyta úgy, mert attól fél, hogy máskülönben túlságosan megugrana az autó.

---

<sup>52</sup> Dajka Margit (1907–1986) Kossuth-díjas színművésznő. A Vígszínház után 1933-tól nem tartozott állandó társulathoz, fellépett a Nemzeti Színházban, a Belvárosi és a Pesti Magyar Színházban, játszott a Kamarában és a Vidám színpodadon. 1963-tól 1968-as nyugdíjba vonulásáig a Thália tagja volt. A hetvenes években a Madách Színházban szerepelt, és sokat filmezett.

<sup>53</sup> Latinovits Zoltán (1931–1976) Kossuth-, Jászai Mari- és Balázs Béla-díjas színész. A nemzet legnépszerűbb színészeinek egyike, „Színészkirálynak” is nevezték.

<sup>54</sup> Bujtor István (1942–2009) Balázs Béla-díjas színművész, filmrendező és forgatókönyvíró.

Horvátországban is sokszor vitorláztam, illetve eljutottam a Seychelle-szigetekre, ahol láttam a világ legnagyobb teknősbékáit is. Az pedig ugyancsak ide tartozik – és nagyon büszke is vagyok rá –, hogy ötszörös magyar bajnoki címet mondhatok magaménak ebben a sportágban. Ezenkívül sokáig rendszeresen teniszeztem. Aczél Endre<sup>55</sup> barátomat és játékosársamat előszeretettel idegesítettem fel úgy, hogy azzal viccelődtem: ezt a sportágat biztosan öreg, magatehetetlen emberek találták ki, mert az első sikertelen szerva után lehet ismételni. Borzasztóan élveztem, amikor láttam, hogy ezen felpaprikázza magát!

**Csatári Bence:**

A könnyűzenei sikerei mellett a filmes szakma is elkezdett ön után érdeklődni.

**Koós János:**

Volt néhány szerepem filmekben is, így *a Nem ér a nevem* (1961), *A szélhámosnő* (1963), *Az oroszok ugrani készül* (1969), *a Bűbájosok* (1970), *A gyilkos a házban van* (1971), *a Fuss, hogy utolérjenek!* (1972), *a Nyári kaland* (1973) és *a Lila ákác* (1973) című mozikban. A rendszerváltás után pedig kaptam szerepet az *Apám beájulna* (2003) című filmben, valamint az *Operett Színház Víg özvegy* című előadásában. Utóbbit Szinetár Miklós<sup>56</sup> rendezte, Antal Imre<sup>57</sup> volt a szerep szerint az inasom, és még Tokióban is sikerrel adtuk elő.

**Csatári Bence:**

A filmek mellett nagyon jelentős a színházi tevékenysége is. Bár ennek a beszélgetésnek elsősorban a könnyűzenei múlt önt érintő részének a feltárása a célja, említsük azért meg ezt is!

**Koós János:**

A Kamara Varietében kaptam az első megbízatásomat, ahol sokszor naponta két előadásunk is volt. Mindig teltházzal mentek, mert akik lemaradtak a Nyugati pályaudvaron a vonatról, azoknak jól jött, hogy van egy este hatkor kezdődő műsor. Felleptem ezenkívül a Dohány utcai Tarka Színpadon is, valamint természetesen az Operett Színházban. Amire legbüszkébb vagyok, hogy az Erkel Színházban a *Nyakfelmetsző* című angol musicalben egy olyan fodrászt alakítottam, akit igazságtalanul ítéltek börtönre, és amikor letöltötte büntetését, visszament ugyanoda, ahol korábban dolgozott, de mindenkinek, aki betért hozzá, elvágta a nyakát. Sajnos csak hat-hét előadást ért meg, aztán valami miatt lekerült a repertoárról, pedig nagy sikert aratott. A nyolcvanas években pedig a Mikroszkóp Színpadon szerepeltem, több éven keresztül.

**Csatári Bence:**

Ezeket a színházi elfoglaltságokat össze lehetett egyeztetni a sűrű táncdalos fellépéseinek sorozatával?

**Koós János:**

Abszolút, hiszen a színházi előadásaimhoz tudtam igazítani a többit, és ha valami miatt nem volt jó nekem a felajánlott időpont, akkor kerestünk egy másikat, hogy lejussak vidékre is azokhoz, akik kíváncsiak voltak rám.

---

<sup>55</sup> Aczél Endre (1944) újságíró, szerkesztő, műsorvezető.

<sup>56</sup> Szinetár Miklós (1932) Kossuth-díjas és kétszeres Jászai Mari-díjas színházi, opera-, tévé- és filmrendező, forgatókönyvíró, érdemes és kiváló művész. A Magyar Állami Operaház korábbi főigazgatója, a Magyar Televízió egykori elnökhelyettese.

<sup>57</sup> Antal Imre (1935–2008) Erkel Ferenc-díjas zongoraművész, televíziós személyiség, színész, humorista, érdemes művész.

**Csatári Bence:**

A kommunista rendszerben az igazán nagy magyar sztároknak szinte kötelező volt fellépni Szovjetunióban, ezt ön sem úszta meg. Mennyire érezte ezt kötelességszerű cselekedetnek, mennyire ment szívesen?

**Koós János:**

Fergetegesen jól éreztem magam ott, mert igazi sztárnak kijáró tisztelettel fordultak mindig felém, még lemezem is jelent meg az ottani egyetlen lemezkiadó vállalatnál, a Melodijánál annak elismeréseképpen, hogy megnyertem ott egy fesztivált. Sőt, egyszer még a november 7-i ünnepségre is meghívtak a dísztribünre integetni a felvonuló népek, alig bírtam ki a többórás procedúrát a nagy hidegben, mire a mellettem álló párttitkár felvilágosított, hogy vodkát kell innom, és akkor elviselhető. Megkockáztatom, hogy a Szovjetunióban egy időben legalább annyira ismertek engem, mint itthon. A moszkvai Luzsnyiki Stadionban több tízezer ember énekelte velem oroszul a *Kislány a zongoránált*, egészen egyszerűen el voltak ájulva a műsortól. Egy alkalommal Kijevben egy buszsofőr, amikor meglátott az utcán sétálni, meghibásodásra hivatkozva elküldte az utasait, majd egyedül engem vett fel. Elvitt a Dinamo Kijev stadionjához, mert aznap este ott léptem fel, és meghívott vodkázni a közeli kocsmába. Mindez olyan jól sikerült, hogy egyenesen onnan mentem este hétkor a koncertemre, addig folyamatosan ittunk.

De azt is elmondhatom magamról, hogy a távol-keleti régióban Habarovszkon és Vlagyivosztkon túlmenően olyan területre – Nahodkára – is beengedtek akkoriban, ahová szovjet állampolgár be sem tehetette a lábát. Itt volt ugyanis a Szovjetunió legnagyobb hadikikötője, ahol maga a főparancsnok fogadott, körbevezetett és megmutott nekem a barokk bútoraitól kezdve a monitorjain át a fegyverekig mindent. Ugyancsak nagy élményt jelentett számomra egy Kizsi nevű városka a Baltikumban, ahol láttam egy harminchat hagymakupolás fatemplomot úgy összerakva, hogy egyetlen szeg sem volt benne. Itt az idegenvezetőnk szinte hihetetlen módon két ló volt, akik ismerték a járást – más állítólag nem is lakott a szigeten –, így ők emberi vezetés nélkül is elvitték a turistákat a templomokhoz.

**Csatári Bence:**

A Szovjetunióban – ahogy ön is mondja – igen nagy távolságok voltak. Hogyan oldották meg a turné lebonyolítását?

**Koós János:**

Az Interkoncert szovjet testvérszervezete, a Goszkoncert intézte az ottani technikai ügyeket. Általában flottul ment minden, ők szervezték a szállást és az utazást is. A helyszínekre is mindig pontosan érkeztünk, időben küldték értünk a szállodába a buszokat. A nagy távolságok miatt viszont mindig legalább egy hónapot, de inkább többet kellett ott eltölteni, akkora távokat kellett megtennünk. Moszkvába, Leningrádba – a mai Szentpétervár – mindig el kellett menni, ahogy a Baltikumot és Kárpátalját is útba ejtettük. Szibéria külön fejezetet jelentett, és mivel olyan sokat hallottam a tajga szépségéről, egyszer a szervezők legnagyobb csodálkozására azt kértem, hogy a mínusz negyven fokkal dacolva utazzunk inkább autóbusszal sok száz kilométeren keresztül. Elképedve néztek rám, de én addig erősködtem, míg teljesítették a kívánságomat. Nagyon megérte így utazni, mert a félméteres vastagságú hóval borított fenyőerdők végtelen sokasága lenyűgöző élményt jelentett. Útközben szarvasokkal, medvékkel is találkoztunk.

A repülőutak külön szót érdemelnek, mert igencsak lestrapált és kicsi gépekkel tettük meg a nagyobb távolságokat, nem egyszer úgy, hogy annyira alacsonyan szálltunk, hogy majdnem súroltuk a tajga fenyveseinek tetejét. Egyszer pedig a benzintöltő slagját felejtette el

a pilótánót kivenni a tartálykocsiból, és egy szakaszon véletlenül húztuk magunk után a töltőautót. Nem is tudom, mi lett volna, ha riadalmamban nem szólok a hölgynek, hogy azonnal álljunk meg, amiért ő nem győzött hálálkodni nekem. Egy másik alkalommal – talán Irkutszkban – képes volt a közönség négy órát várni ránk, mert ennyit késtünk a rossz útviszonyok és egyéb nehézségek miatt. Meg is háláltuk nekik: a hideg ellenére forró hangulatú koncertet adtunk. Ufában pedig egy kandaláber gyulladt ki előadás közben, és sokáig hiába kiabáltam a színpadról, hogy „tűz”, nem vették komolyan, azt hitték, ez is a show része. Hozzá kell tenni, hogy én a szovjet háborús filmekben nevelkedve a „sortűz” értelmű orosz szót harsogtam, ezért nem értették a kétségbeesésemet. Aztán nem sokkal később példamutató fegyelmezettséggel igyekeztek iszkolni a sportcsarnokból, és mintha egy megrendezett jelenet lett volna, mire kiértek, az égő kandaláber rászakadt a szektorra. Ha addigra nem ürítik ki, megtörtént volna a tragédia.

**Csatári Bence:**

Kutatásaim során nemcsak romantikus történetekkel találkoztam, hanem retorziókkal is. Amikor az egyik szovjet turnéjáról kiderült, hogy orosz és magyar nyelven kívül angolul is énekelt, mivel ki kellett töltenie a műsoridőt, Aczél György<sup>58</sup> beosztottjain keresztül kérdőre vontam az Interkoncert könnyűzenei osztályvezetőjét, Pentz Zsoltot, hogy miért adott elő angolul a „nagy testvér” színpadán. Ennél nagyobb felelősségre vonás azonban ez esetben nem történt.

**Koós János:**

Ez a kényes szituáció hozzám már nem jutott el, de az biztos, hogy tényleg énekeltem például Paul Ankáól<sup>59</sup> a *You are my destiny* című számot Moszkvában. Arról viszont meg vagyok győződve, hogy mindössze egy-két angol nótáról lehetett szó. Nem gondolom, hogy ezzel sértettem volna bármilyen módon is az akkori szocialista erkölcsöt.

**Csatári Bence:**

Sok visszaemlékezés szerint azokat, akik felléptek Szovjetunióban, a KGB is megfigyelte. Ön érzékelt ebből valamit?

**Koós János:**

Az égdatta világon semmit. Mi annyira nem politizáltunk, hogy szerintem nem jelentettünk különösebb izgalmat a szovjet titkosrendőrségnek. Minket nem zavart, ha Brezsnyev<sup>60</sup> képe ott lógott majdnem minden középületen, csak az érdekelt bennünket, hogy minél nagyobb sikerünk legyen.

**Csatári Bence:**

Abból pedig kijutott önnek rendesen.

**Koós János:**

Hála Istennek, volt részünk ünneplésben bőven. Csak hogy érzékeltessem, milyen becsben tartottak: egyszer a zenekarom dobosa a moszkvai GUM Áruház WC-jében az ott szolgálatot teljesítő nénitől kapott egy nem mindennapi ajánlatot, mégpedig azt, hogy kéz alól

---

<sup>58</sup> Aczél György (1917–1991) a Kádár-rendszer első számú kultúrpolitikus, a művelődésügyi miniszter helyettese, majd első helyettese, illetve az MSZMP KB kultúrát felügyelő titkára 1967–1974 és 1982–1985 között. Nevéhez kapcsolják a „3T”, azaz a támogatás-tűrés-tiltás elvét a kulturális életben.

<sup>59</sup> Paul Anka (1941) szülei révén libanoni származású amerikai-kanadai énekes, dalszövegíró és színész.

<sup>60</sup> Leonyid Iljics Brezsnyev (1907–1982) a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának főtitkára 1964 és 1982 között.



megveheti tőle Koós János legújabb lemezét ötven kopejkaért. Nem is habozott sokat, megkötetett az üzlet, onnan visszatérve pedig újságolta nekem, hogy még a moszdóban is árulják a nagylemezemet, mert a boltokban már nem lehet hozzájutni, annyira gyorsan elkapkodták. Az pedig megint óriási megtiszteltetés volt számomra, hogy amikor a Bolsoj Színházban bemutatták a *Spartacus* című balettet, a díszpáholyba hívtak vendégnek. Más alkalommal teljesen spontán módon invitáltak Taskentben egy délelőtti balettelőadásra, ahol csodálkozva láttam, hogy a 8-10 éves gyerekek minden egyes szép mozdulat után felállva tapsolták a szereplőket *A hatyúk tavában*.

**Csatári Bence:**

A rajongáshoz hogyan viszonyult a szovjet pártvezetés?

**Koós János:**

Jóformán minden koncertemen ott voltak a helyi párttitkárok, biztosan kíváncsiak voltak ránk. Többen közülük meghívtak minket fogadásokra is. A grúz párttitkár például rengeteg bort itatott velünk – ők ugyanis nem vodkát ittak –, és miután az ember kiürítette a poharát, az ottani szokás szerint kötelezően a háta mögé kellett dobnia. A végén már vagy harminc összetört pohár között gázoltunk...

**Csatári Bence:**

Valamikor a hetvenes évek elején szerepelt a bulgáriai Arany Orfeusz táncdalfesztiválon is. Volt egyfajta megállapodás a szocialista országok között, hogy mikor, hol, ki lépjen fel?

**Koós János:**

Az állami szintű megegyezésekbe – még ha azok érintették is a könnyűzenét – minket nem avattak be, de ezektől függetlenül nagyon jó barátságot alakítottunk ki az akkor szovjet színekben éneklő Joszip Kobzonnal,<sup>61</sup> akivel a mai napig jóban vagyunk, Szocsiban sokat nyaraltunk együtt. Ugyanígy a korabeli jugoszláviai énekesekkel is baráti kapcsolatot ápoltam. Földrajzi értelemben a legtávolabbi fesztivál egyébként a Rio de Janeiró-i volt, amin részt vettem, itt díjaztak is egyébként. Elképesztő magas szintű kiszolgálást kaptunk, még a Maracana stadionba is elvittek minket, a szálloda medencéje pedig éjjel-nappal a rendelkezésünkre állt, és akár hajnal háromkor is hívhattam a pincért, hogy hozzon nekem egy whiskey-t a partjára. Hihetetlen volt ez a luxus a kommunista országból jött csóró énekesnek.

**Csatári Bence:**

A határon túli magyarok helyzete a Kádár-rendszerben legtöbbször tabutémának számított. Önt kiengedték koncertezni?

**Koós János:**

Igen, ez nem jelentett gondot. Erdélyben, Felvidéken vagy a Vajdaságban sokat léptem fel már a hatvanas években is, sőt az ausztriai és NSZK-beli magyarokhoz is kiengedtek a hatóságok. Utóbbi két ország magyarsága többségében emigráns volt.

**Csatári Bence:**

1990 előtt hol járt Nyugaton koncertezni?

**Koós János:**

---

<sup>61</sup> Joszip Kobzon (1937) a Szovjetunió nagy sztár énekes, az „orosz Sinatra”.

A Nyugaton letelepült magyarok meghívására mentem, bejártam többek között Ausztráliát, az Egyesült Államokat és Kanadát is már a hetvenes években. Los Angelesben sokszor énekeltem, New Yorkban pedig még többször. Utóbbi városban még állandó szállásom is volt, mindig a 72. utcába tértem vissza. Az is örökre emlékezetes marad számomra, hogy egy alkalommal Toldy Máriával Hannoverben közreműködtünk egy televíziós show-ban, amelyben Paul Anka, Rita Pavone<sup>62</sup> és Udo Jürgens<sup>63</sup> is szerepelt. A legtöbb országba sikerült eljutnom, ahová szerettem volna, egyedül Izraelt sajnálom, hogy kimaradt eddig az életemből, pedig már többször beterveztük. Egyszer például Dajka Margittal mentem volna oda, de ő időközben meghalt.

Aztán persze baráti alapon, már a rendszerváltás után turistaként nagy barátommal, Bajor Imivel<sup>64</sup> mentünk el sokfelé, így eljutottunk egyebek mellett Venezuelába, Egyiptomba, Nicaraguába és Kubába is. Bajor Imivel a barátságon kívül nagy sikerű munkakapcsolatunk is volt, felléptünk többek között a Vidám Színpadon a *Végre egy úriasszony* című vígjátékban. Itt akkora tapsokat kaptunk, hogy a végén már attól tartottunk, hogy bezár az összes kocsmá, ahová elmehetnénk előadás után koccintani.

**Csatári Bence:**

Mi lehetett az oka, hogy ilyen nagy érdeklődés mutatkozott a dalai iránt a nyugati emigrációban élő magyarok között?

**Koós János:**

Azért fordult ekkora figyelem a dalaim felé, mert azok az emberek, akik elhagyták hazájukat 1956-ban vagy még előtte, még mindig magyarnak érezték magukat, és ez nagyon sokáig így is maradt. Mára megváltozott a helyzet, gyerekeik, unokáik már jobban beilleszkedtek a helyi társadalmakba, más nemzetiségű családokba házasodtak, így tapasztalataim szerint a magyar identitás kezd feloldódni.

**Csatári Bence:**

A nyugati koncertjeiket a Nemzetközi Koncert Igazgatóságon – vagyis közkeletű nevén az Interkoncerten – keresztül kellett megszervezni?

**Koós János:**

Az ottani menedzserek szervezték le a koncertjeim minden részletét, ebbe nem folyt bele az Interkoncert. Nyugatról aztán, miután minden részletet tisztáztak, elküldték a meghívóleveleiket a budapesti Nemzetközi Koncert Igazgatóságra, amelyben kérték, hogy kiutazhassak. Ha a magyar hatóság a Belügyminisztérium engedélyével rányomta a pecsétjét, megkaptam az útlevelet, és már mehettem is, de csak a megadott időintervallumra.

**Csatári Bence:**

Előfordult, hogy az Interkoncertnél azt mondták: Koós elvtárs, most már maradjon nyugton, eleget lépett fel már külföldön?

**Koós János:**

---

<sup>62</sup> Rita Pavone (1945) olasz énekesnő, színésznő. Tizenhét évesen jelentkezett egy dalversenyre, amit meg is nyert. Akkor és ott ismerkedett meg a nála húsz évvel idősebb Teddy Reno énekessel, aki a szárnyai alá vette, kiadták első lemezét, és ezzel ismertté vált nemzetközileg.

<sup>63</sup> Udo Jürgens (1934–1914) osztrák énekes, zeneszerző. 1950-ben megnyert egy zeneszerzői versenyt *Je t'aime* című dalával. Pályafutása során több mint 100 millió lemezt adott el, és hazája egyik legnépszerűbb énekese volt.

<sup>64</sup> Bajor Imre (1957–2014) színész, humorista. Az Állami Déryné Színház színésze volt, majd 1989-től a Játékszínben játszott, 1999-től szabadfoglalkozású színészként dolgozott.

Nem, mert ott érdekes módon soha nem szólítottak elvtársnak, hanem úrnak. Nemhogy párttag, de még KISZ-tag sem voltam soha, ám ettől függetlenül mindig kiengedtek mindenhova, ahova előadásokat szerveztek nekem.

**Csatári Bence:**

Nem így a feleségét, Dékány Saroltát, akit egy levéltári dokumentum szerint 1977 elején nem akartak kiengedni ön után Kanadába, ezért kezdetben nem is kapott útlevelet. Az iratok tanúsága szerint kétszer is fellebbezett, mire a Belügyminisztérium nagy nehezen méltóztatott engedélyt adni neki. Arra hivatkoztak, hogy a feleségét nem hívták meg oda fellépni, ráadásul egy 1956-os emigránsnál szállt volna meg. (Mellesleg ön is ott lakott kanadai tartózkodása alatt az iratok alapján.) Ez azért volt fals okfejtés, mert ő nem énekelni szeretett volna kimenni a tengerentúlra, hanem önt meglátogatni, és végül ez is lehetett a megoldás, ami miatt megkapta a vízumot 1977 februárjában.

**Koós János:**

Megemlítve ezeket az eseteket, nagyon drámaiaknak tűnnek, pedig én úgy emlékszem, hogy általában jókat nevettünk, és nem foglalkoztunk a nehézségekkel. Az ön által elmondottakból is úgy tűnik, hogy a végén minden rendeződött, tehát „minden jó, ha a vége jó”, és ez a lényeg, nem? Egyszer például Balatonalmádiban Liliom Karcsi konferanšiánk húzott be minket a csőbe, minek következtében a rendőrök megállítottak és igazoltattak, illetve érdeklődtek, hogy ittunk-e. Persze a végén itt is kiderült a turpisság, és a rendőrök elengedtek minket, miután én tényleg nem ittam semmit.

**Csatári Bence:**

Népszerűségének köszönhetően a Színész–Újságíró rangadókon is évekig törzsjátékos volt.

**Koós János:**

Nagyon szerettem ezeket a megmozdulásokat, teltházak előtt játszottunk a Népstadionban. Mindig kapus voltam, és még olyan fénykép is készült, amikor Albert Flórián<sup>65</sup> áll velem szemben és grimaszol. Nyilván azon gondolkodott, hogy hogyan vegye be a hálómát. Az egyik képen sikerült neki, a másikon nem. Vele nagyon jóban voltunk, még a jövőbeli feleségét is én mutattam be neki, s ennél fogva én lettem a gyerekének a keresztapja. Egyszer ugyanis együtt néztük vele és több futballistával a műsort a Moulin Rouge-ban, és ott annyira megtetszett neki a színpadon Bársony Irén színművésznő, hogy be kellett mennem a művészöltözőbe, és kihívnom egy kis időre a fellépése után. Innentől már sínen volt az ügy, egymásba szerettek.

**Csatári Bence:**

A rendszerváltás után sem lankadt ön iránt a figyelem. Ebben a fülbemászó – és mára már bebizonyosodott: örökzöld – slágerek mellett szerepe van annak, hogy 1999–2000-ben az RTL Klub televíziónál kéthetente énekelt a *Koóstoló* című műsorban, 2002-ben pedig a Magyar Televízióban havonta szerepelt a *Koós Klubbal*.

**Koós János:**

Ezekben a műsorokban szívesen szerepeltem, mert nyilvánvalóan jótékony hatással voltak arra, hogy a legfiatalabb generációk is megismerjenek. Itt nemcsak jó énekesi képességekre volt szükség, hanem arra is, hogy az ember jól tudja magát kifejezni, nem utolsó

---

<sup>65</sup> Albert Flórián (1941–2011) válogatott labdarúgó, az egyedüli magyar aranylabdás, a Nemzet Sportolója.

sorban pedig legyen jó adag humorral is megáldva. A humor fontossága előjött az RTL Klubban leadott, majd a Magyar Televízióban is megismételt, általam a Zeneakadémián vezényelt koncerten is, aminek ugyancsak nagy sikere lett. Itt többek között olyan poénokat is megengedhettem magamnak, hogy a Duna Szimfonikus Zenekar vezénylése közben elővettem a szalonnás szendvicsemet.

**Csatári Bence:**

Élete során rengeteg díjat kapott, a már említett táncdalfesztiválosokon kívül a teljesség igénye nélkül: a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztje (1995), a Hungaroton életműlemeze (2001), Artisjus Életműdíj (2005), Magyar Toleranciadíj (2011), Zámbo Jimmy-díj (2012), Szenes Iván-életműdíj (2014), Pro Urbe Miskolc (2016). Melyiket tartja a legfontosabbnak?

**Koós János:**

Mindegyikre lehet büszke az ember, nehéz lenne közülük választani, ahogy a különböző borlovagrendi tagságok vagy a Fradi-díj is ide sorolható. A legnagyobb díj azonban az, amikor a dalok vagy az előadás végén a közönség tapsol, ennél nagyobb elismerést nem tudok elképzelni. Persze az is óriási kitüntetés volt számomra, amikor egy filmjelenetben Dajka Margit azt énekelte tésztagyúrás közben, hogy „Koós Jancsi, te vagy az én drága kedvesem”.

**Csatári Bence:**

Ilyen gazdag pályafutás után mik azok a tervek, amik még megvalósításra várnak?

**Koós János:**

Akárhogy is nézzük, 2017 novemberében betöltöm a 80. évemet. Ezt szeretném méltó módon megünnepelni egy nagyszabású előadással. Azt még nem döntöttem el, hogy Miskolcon vagy Budapesten, mindkét helyszín mellett szólnak érvek. Abban viszont biztos vagyok, hogy sok humorral szeretném megfűszerezni a műsort, mert meggyőződésem, hogy ha a humor meghal, akkor öt perc múlva én is meg fogok.